

Dr. sc. Dževad Drino, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Zenici
Dipl. iur. Ajša Luković, asistent
Pravni fakultet Univerziteta u Zenici

MAGNA CARTA LIBERTATUM I KORIJENI MODERNIH LJUDSKIH PRAVA

Sažetak: *Magna Carta Libertatum* (engl. *The Great Charter*, bos. Velika povelja sloboda) donesena 1215. godine od strane engleskog kralja *John-a Lockland-a* predstavlja svojevrsnu prekretnicu u pravnoj historiji. Donošenjem Velike povelje sloboda po prvi put je ograničena vlast jednog vladara, preciznije kralja, u korist stanovnika i upravo su ovim aktom postavljeni temelji za budući razvoj ljudskih prava, odnosno međunarodnog prava ljudskih prava.

U radu se nastoji objasniti historijska pozadina donošenja Velike povelje sloboda, pravna priroda akta, njezine pravno-političke inovativne ideje koje proklamira, te značaj u odnosu na današnju poziciju međunarodnog prava ljudskih prava. Akcenat je stavljen na činjenicu da su do tada neuvažavana mišljenja i potrebe podanika, praćeni neuspjehom engleskog kralja doveli do ograničavanja moći državne vlasti i da taj princip postoji i danas, u modernom dobu.

Ključne riječi: *Magna Carta Libertatum*, *The Great Charter*, Velika povelja sloboda, englesko pravo, moderna ljudska prava, međunarodno pravo ljudskih prava, ograničenje državne vlasti

I - UVOD

Livada Runnymede ušla je u englesku, ali i svjetsku pravnu povijest u jednom izuzetno dramatičnom periodu britanske historije kada se, nakon dugih sukobljavanja engleskog kralja i njegovih barona, upravo na njoj potpisao - danas slavni dokumenat naziva *Magna Carta Libertatum*, Velika povelja sloboda. Njena 800-ta godišnjica je svečano obilježena u cijelom svijetu brojnim naučnim skupovima na kojima je analizirana uglavnom u svjetlu njenog značaja za englesko političko i državno uređenje. Ukoliko je neko posjetio Ujedinjeno Kraljevstvo 2015. godine nije mu nedostajalo jubileja za proslavu; obilježavale su se i bitke kod Agincourta (1415. g.) i Waterlooa (1815. g.), ali je, možda najmonumentalnije, proslavljena 800. obljetnica Velike povelje sloboda (*Magna Carta*).¹ U Ujedinjenom Kraljevstvu povelja ostaje dokument mitske važnosti, vrlo slične Zlatnoj buli Andrije II (1222.) za Ugarsku; u stvarnosti je,

¹ Jedan od pregleda održanih skupova, vidi u: Annual Symposium „*Celebrating 800 Yars of Magna Carta*“, University North Caroline, 2016.

pak, Magna Carta bila samo jedan od više trinaestostoljetnih dokumenata poput ugarske Zlatne bule, aragonskih *fueros* i Statuta iz Pamiersa (1212.), koji su težili ograničiti tradicionalnu kraljevsku svemoć.

Zapravo je engleski politički sistem nametnut izvana normandskim osvajanjima u XI stoljeću i nije donio onaj poznati feudalni partikularizam prisutan u cijeloj zapadnoj Evropi, pa je permanentni sukob vladara sa baronima i crkvom rezultirao donošenjem ovog prvog akta ustavnog karaktera u Engleskoj, ali i u svijetu!

Naime, kralj John, preuzimanjem prijestolja 1199. godine, vodio je niz neuspješnih ratova za koje je razrezivao visoke poreze stanovništvu što je dovelo do općeg revolta i početka građanskog rata u zemlji. Nakon bezuspješnog pokušaja da povрати britansku vlast u Normandiji, sukobi s pobunjenim plemićima eskaliraju njihovim zauzećem Londona 1215. godine; pregovori koji su uslijedili rezultirali su potpisivanjem povelje Magna Carta 15 juna 1215. godine. Još ranije, kralj Henry II Plantagenet Anjou je kao prvi engleski vladar koji je jačao kraljevsku vlast i smanjivao prava plemića i crkve; donio dva značajna dokumenta za englesku pravnu povijest: Klarendonske konstitucije (Constitution of Clarendon iz 1164. godine) i Asize (Assize of Clarendon);² imaju formu kraljeve odluke, ali koja je utemeljena na »pristanku svih prelata, plemića i starih ljudi kraljevstva«. ³

Kralj John je bio najmlađi sin kralja Henryja II i majke Eleonore iz Akvitanije, a kako je Henry već unaprijed odredio svakom sinu pripadajuće nasljedstvo, Johnovo je rođenje otvorilo pitanje njegova nasljedstva, zbog čega je prozvan *Locckland* (francuski - *Jean Sans Terre*, hrvatski/srpski - Ivan/Jovan Bez Zemlje). Henry ga je očigledno favorizovao među svojim sinovima te mu je učinio brojne ustupke i omogućio nasljeđe, a svakako je najznačajnija titula *Lord of Ireland*. John je preuzeo nadležnost sakupljanja novca za otkup brata Richarda iz zarobljeništva (1192-1194.), koristeći ga i u sasvim druge svrhe, ali je veći dio otkupnine ipak isplaćen te je Richard Lavlje Srce bio oslobođen. Kralj John je imao tu nesreću što je bio suvremenik pape Inocenta III, ipak, najambicioznijeg nasrtnika među papama koji su zauzimali papski tron u razvijenom srednjem vijeku.

Zbog svoje nemogućnosti da vrati posjede u Francuskoj, a još više zbog unutrašnjih sukoba s barunima, koncem 1212. godine, kralj se odlučuje za pomirbu sa Crkvom i pristaje na uslove pape Inocenta III; to je javno prihvatio poveljom „*Ustupanje Engleske Papi 1213. g*“, kojom je priznao Papu kao sizerena nad Engleskom i Irskom.

Kralj John se ovim aktom obvezao plaćati Papi danak od 1000 maraka (700 za Englesku i 300 za Irsku), a početne riječi ove Povelje iz 1213. godine su istovjetne početnim riječima *Magne Carte*:

2 Njima je ograničena nadležnost crkvenih sudova koja je bila veoma široka u građanskom pravu, pogotovo bračnom i nasljednom pravu - vidi u: Festić Raifa, *Common Law i druge pravno-historijske teme*, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2008., 189.

3 Maitland F.W, *The Constitutional history of England*, London 1951., 61. Čuvena je njegova izreka: „Mi još nismo pokopali stare oblike postupka, ali sa dna svojih grobova oni još gospodare nama“, str. 55.

„John, po milosti Božjoj, kralj Engleske, gospodar Irske, vojvoda Normandije i Akvitanije, grof Anjoua...“,

Upućujući pozdrav, ova Povelja navodi Johnovo izvinjenje Papi, te se kralj obvezuje na vazalsku poslušnost uz plaćanje danka, što prihvata kao obvezu i svojih nasljednika. U nastavku Povelje navodi se i kraljeva formalna zakletva vjernosti, a na kraju se navode svjedoci i datum donošenja. Zanimljiva je činjenica da su među prisutnima na potpisivanju ove Povelje iz 1213., godine, devetorica prisustvovala i dvije godine kasnije na livadi Runnymedeu kad se potpisivala i Magna Carta.

Njoj su sadržinski prethodili poznati tzv. „Baronski članci“ (Articles of the Barons), doneseni 27. maja 1215. godine što je bila svojevrsna pravna kapitulacija kralja pred baronima; članke je kralj potpisao 10. juna i to je bila pravna podloga buduće Magna Carte. Kako je kralj kasnije iznevjerio svoja obećanja, što je prouzrokovalo nove sukobe i podjele, Papa prestaje podržavati plemstvo nakon donošenja Magna Carte jer ugrožava njegove interese, pa 24. avgusta 1215. godine donosi bulu „*Etsi carissimus*“ kojom je stavlja van snage!⁴

II - ŠTA JE MAGNA CARTA?

Osnovno pitanje u raspravi o ovom dokumentu glasi: šta je zapravo *Magna Carta*?

Dio istraživača nalazi da je to darovnica kralja Johna njegovim barunima i narodu, drugi smatraju da je to kompromisni sporazum nastao radi uspostavljanja mira u tadašnjem građanskom ratu, a neki smatraju da je to ustvari registar važećih običaja, koje su baruni željeli potvrditi i tako spriječili Johnovu daljnju samovolju.

Analizirajući iznesene teorije darovanja (poklona) treba napomenuti da je bitan elemenat darovanja prenošenje neke stvari ili imovinskog prava na obdarenika, što ovdje nikako nije slučaj. Pa i mnogi srednjovjekovni akti vladara, koji se danas smatraju darovnicama, uglavnom su sadržavali i odredbe koje su se ticale različitih pravnih grana, srednjovjekovni sustav funkcionirao je tako da je vladar darovao velike posjede uz isticanje jasnog uslova vojne službe, što, naravno, nije slučaj kod darovanja. Povelja priznaje kraljevim podanicima različita prava, ali ona nisu nikakvog imovinskog, već nasuprot, pretežno javnog karaktera, pa očito da ovdje ne možemo govoriti o darovanju ili bilo kakvom poklonu. U prijevodima se na više mjesta koriste riječi „*podariti*“ i „*darovati*“, ali u izvornom latinskom tekstu nedostaje glagol „*donatio*“ (darovati), već izvedenice glagola *concedo*, *concessi*,

4 Papa osuđuje Magnu Cartu: „...taj »sramotni, ilegalni, i nepravedni dokument« koji je djelo »neprijatelja ljudske rase koji su protiv njega« (tj. kralja) »potakli barone engleske« –baroni se odriču vazalske zakletve prema kralju (*diffi datio*).

concessum (što se može prevesti s „ustupiti“, „odobriti“, „dodijeliti“, „dopustiti“, „priznati“).⁵

Povelja jasno proglašava da niti jedan slobodan čovjek ne može biti uhapšen ili privoren niti lišen svog posjeda nekretnina ili slobodnih običaja, niti stavljen van zakona niti prognan, niti na bilo koji način stavljen van zakona ili smetan, osim po osnovu zakonite presude njemu jednakih ili na osnovu prava zemlje!

Sagledavajući naprijed navedeno, valja istaći najvažnije karakteristike Magne Carte, a to su:

1. Utvrđivanje osnovne lične slobode zabrane kažnjavanja i progona bez suda (član 39.),

2. Kontrola vladareve vlasti kroz Vijeće barona, te

3. *Ius resistendi* baruna u slučaju povrede odredaba Povelje od strane vladara.⁶

Kakvo je njeno značenje danas?

Magna Carta za neke danas predstavlja, riječima poznatog britanskog suca lorda Irvinea, tek „*udaljeni ustavni eho*“,⁷ dokument kojim je uska skupina bogatih plemića nastojala sebi osigurati političku korist, stanovite povlastice i slobode, pa i pravo pobune protiv nepravedne ili arbitrarne kraljevske vlasti. U praktičnom smislu ona je svojevrsni mirovni ugovor između kralja i pobunjenih plemića i predstavlja „kulminaciju dugotrajnih teških pregovora i vještog manevriranja“, odnosno pokušaj rješenja političke krize (doduše neuspješan, jer je već u septembru iste godine buknuo građanski rat). No, za mnoge druge ona je ipak puno više od toga – Magna Carta ustavni je dokument izuzetnog značaja, ali i trajan spomen čovjekovog slobodarskog duha. U tom smislu nije joj nimalo naškodila hitra osuda pape Inocenta koji je nedugo nakon njezina potpisivanja, na zahtjev kralja Johna, u svojoj buli od 24. avgusta 1215. proglasio Magnu Cartu „*nezakonitom, nepravednom i sramotnom za engleski narod*“ te je ukinuo „*za sva vremena*“.⁸ Naravno, s vremenom se njezino značenje postepeno mijenja, značaj i primjena njenih odredaba prate postojeće društvene i političke promjene. Tačno je da je Magna Carta nastala prvenstveno kao reakcija na tiransku vladavinu kralja Johna, odnosno kao posljedica pobune plemića i nastojanja kralja da izbjegne građanski rat te sačuva prijestolje, no ona se nije ograničila samo na utvrđivanje odnosa između kralja i plemića. Na to nam, naime, ukazuju njezine najvažnije odredbe – a to su, prije svih, članovi 39. i 40. (kasnijom revizijom iz 1225. godine objedinjeni u poznatom članu 29.) – koje su, vrijedno je i to napomenuti, i danas na snazi i primjenjuju se kao pozitivno pravo.

Pravo na otpor tiraniji javlja se još u antici kao negacija polisa - tri različita suprotstavljanja tiranskim vlastima su korištenje prava na otpor, revolucija i

5 Maršavelski Aleksandar, *Magna Carta i počeci engleske ustavnosti*, Pravnik, Zagreb, 40, 2/83, 2006., 105-122, 116.

6 Oc, Maršavelski Aleksandar, *Magna Carta i počeci engleske ustavnosti*, 118.

7 Bačić Petar, Najava modernih garancija prava u Korčulanskom statutu, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 58, 3/2021, 729- 742., 731.

8 Bačić, o.c., 732.

građanska neposlušnost.⁹ Srednjovjekovlje već donosi dvije vrste tirana: tiranina-uzurpatora (*tyrannus ex defectu tituli*) i tiranina koji protupravno vrši vlast (*tyrannus ex parte excercitii*), dok juridifikacija čina otpora donosi problem legitimiranja.¹⁰

Nakon smrti kralja Johna u oktobru 1216. godine, prijestolje preuzima njegov sin Henry, koji kao kralj Henry III vlada Engleskom sve do 1272. godine; odmah po Henrijevom preuzimanju prijestolja u njegovo je ime ponovno izdana djelomično izmijenjena Magna Carta s ciljem pomirenja s odmetnutim engleskim plemićima. Naredne, 1217. godine izdana je još jedna varijanta dokumenta, da bi konačno 1225. godine Magna Carta bila još jednom izdana, ovaj put sa znatnijim izmjenama teksta.

Pravni historičar Sima Avramović skreće principijelnu pažnju: s aspekta korištenja različitih naziva treba napomenuti da je izvorni dokument iz 1215. godine nosio naziv Magna Carta, da je zatim više puta izmijenjen i ponovo potvrđen, a da je naziv Magna Carta Libertatum ušao u upotrebu tek kasnije i to nakon što je kralj Edward I poveljom iz 1297. potvrdio raniju povelju (riječ je konkretno o povelji kojom 1237. kralj Henry III potvrđuje da će poštovati „*Libertates Magnae Cartae*“) i pritom je nazvao „*Magna Carta de Libertatibus Angliae*“.¹¹

Tu treću revidiranu verziju potvrdio je kasnije kralj Edward I i uvrstio je 1297. godine u službeni popis zakona (*Statute Roll*). Osim u tekstu navedenih članova 39. i 40., danas su od izvornih odredaba, uz određene izmjene, pravno važeće one iz člana 1., koji reguliše status engleske Crkve, te člana 13., koji govori o statusu Londona.

III – ZAKLJUČAK

Naime, Magna Carta svakako predstavlja temelj daljnjeg ustavnog razvoja Britanije, ali i rudimentarni izraz vladavine prava u začetku, odnosno historijsku preteču modernog pojma konstitucionalizma koji je utemeljen na ograničenju vlasti i slobodi prava građana.

Dakako da bi bilo teško iz ovih srednjovjekovnih odredaba iščitati jasno garanciju suđenja pred nezavisnom porotom, ali ona ipak predstavlja priznanje jednog važnog načela – nadređenosti prava nad dotadašnjom izraženom arbitrarnošću. Također, premda se ova garancija ne odnosi na ‘sve slobodne

9 Molnar Aleksandar, *Rasprava o demokratskoj ustavnoj državi I. Pravo na otpor tiraniji*, Beograd 2001.

10 Najstariji dokument sa izrazom „tiranin“ je iz VII stoljeća stare ere, Antiloh sa Parosa tako naziva Giga koji je ubio lidijskog kralja i preuzeo vlast - vidi u: Molnar, o.c.,32.

11 Avramović Sima, „Magna Carta Libertatum“, u *Temelji moderne demokratije-izbor deklaracija i povelja o ljudskim pravima (1215-1989.)*, IRO Nova knjiga, Beograd 1989., 47- 48.

ljude', dakle isključuje decidno samo robove, potrebno je podsjetiti da njom nisu bili obuhvaćeni kmetovi, na njih se, naime, primjenjivalo lokalno običajno pravo. Prema tome, 1215. godine ova odredba realno je obuhvaćala veoma mali postotak stanovnika tadašnje Engleske.

Profesor Bačić skreće pažnju da se ona tumačila široko, pa je već slavni engleski sudac Edward Coke u XVII stoljeću tvrdio da ona uključuje sve građane, a jedan od najuglednijih suvremenih engleskih historičara i proučavatelja Magne Carte J. C. Holt ističe izuzetan stupanj pravne jednakosti koji ona garantuje. Upravo je takva interpretacija Magne Carte, a posebno njezina člana 39., možda i presudno utjecala na značaj koji joj se nakon XVII stoljeća počinje pridavati, odnosno na njezin globalni utjecaj danas.

Naime, Coke je povezao član 39. Magne Carte sa zabranom mučenja, pravima *habeas corpora*, pravom na pravični postupak te vladavinom prava. Uz ove dvije najčešće citirane i analizirane odredbe, Magna Carta sadržava još neke utvrđene garancije, poput onih obuhvaćenih članom 20. koji propisuje da izrečene novčane kazne moraju biti razmjerne težini prekršaja, vodeći pritom računa da to bude isključivo u mjeri koja neće ugroziti materijalnu egzistenciju počinitelja.¹²

Magna Carta, dakle, sadržava garancije nekih ličnih prava, prava koja su utvrđena politička, spadaju u prvu generaciju prava i sloboda čovjeka. Koncem XVIII stoljeća, uključuju se u sve prve deklaracije ljudskih prava – Francusku deklaraciju o pravima čovjeka i građanina iz 1789. godine, te američku Povelju o pravima iz 1791. godine. Ti su značajni dokumenti, kojima se prvi put svim građanima garantuju neka lična i politička prava, poslužili kao temelj izgradnje svih modernih nacionalnih zakonodavstava u domenu ljudskih prava i sloboda. Po ocjeni Toma Denninga, ta je povelja „najvažniji konstrukcioni dokument svih vremena i utemeljitelj slobode individue, nasuprot proizvoljna despotskog autoriteta“.¹³

Ovaj rad rađen je po osnovnom tekstu Magna Carta priređivača Davida Carpentera (na 594 strane) i prijevodu Magna Carte na hrvatski jezik profesora Ševke Kurtovića, što sam prenio u svome udžbeniku „Drevno pravo/Ancient law“, izdanje Pravnog fakulteta iz Zenice 2021. godine.

Kako je priređivač ovog novog prijevoda David Carpenter istakao u svom predgovoru i odličnom i sadržajnom popratnom komentaru, isprava ostaje moćno oružje uvijek kad se čini kako su građanske slobode ugrožene od preravnih vlada. Ipak, velika vrijednost Carpenterovog novog izdanja je što je on pokazao kako je povelja izvorno bila strukturirana u poglavlja i, ključno, kako su ta poglavlja povremeno dijeljena u pododjeljke. Uobičajena podjela na numerisana poglavlja nastala je tek kada je William Blackstone priredio izdanje teksta u XVIII stoljeću, a prije toga podjela na poglavlje mogla se samo očitati iz upotrebe pojačanog velikog slova na njihovom početku. Carpenter upozorava da Blackstonova podjela ne odgovara strukturi izvornika, u velikoj mjeri zato jer je on kreirao ili eliminirao

¹² Bačić, o.c., 733.

¹³ Danziger Danny, *Gillingham John, 1215: The Year of Magna Carta*, Coronet, London 2004., 278.

podjele u skladu sa svojim interesima. Blackstonova primarna motivacija za to je bila namjera da uskladi poglavlja s odgovarajućim poglavljima Članaka baruna. Kroz takvu podjelu poglavlja povelje Blackstone je također nesvjesno zamaglio činjenicu da su pojedina poglavlja bila i dalje dijeljena, pa Carpenterovo novo izdanje jasno ispravlja taj problem.

IZVORI I LITERATURA

1. Avramović Sima, „Magna Carta Libertatum“, u *Temelji moderne demokratije- izbor deklaracija i povelja o ljudskim pravima (1215- 1989.)*, IRO Nova knjiga, Beograd 1989., 47- 48.
2. Babie Paul, Magna Carta and the Forest Charter: Two stories of property, *North Carolina Law Review*, vol. 94/2016.
3. Bačić Petar, Najava modernih garancija prava u Korčulanskom statutu, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 58, 3/2021, 729- 742.
4. Bastajić Konstantin/Krizman Bogdan, *Opća historija države i prava*, Zagreb 1976.
5. Berger Adolf (ed.), *The Enciclopedic Dictionary of Roman Law*, Philadelphia 1953.
6. Blackstone William, *The Great Charter*, London 1759, reprint izdanje: Oxford 2001.
7. Carpenter David, *Magna Carta*, Penguin, London 2015.
8. Clark David, The Icon of Liberty; *The Status and Role of Magna Carta in Australian and New Zealand Law*, Melbourne, University Law Rev. 866/2000.
9. Danziger Danny, Gillingham John, *1215: The Year of Magna Carta*, Coronet, London 2004.
10. Drino Dževad, *Drevno pravo/Ancient Law*, Pravni fakultet Univerziteta u Zenici, Zenica 2021.
11. Drino Dževad, *Istorija pravnih institucija*, Visoka škola Primus, B. Gradiška 2014.
12. Drino Dževad, *Komparativna pravna historija*, Pravni fakultet Univerziteta u Zenici, Zenica 2017.
13. Festić Raifa, *Common Law i druge pravno-historijske teme*, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo 2008.
14. Festić Raifa, *Opšta istorija države i prava*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo 1998.
15. Holms Džordž, *Oxfordska istorija srednjovekovne Evrope*, (prev. M. Nenadić), CLIO, Beograd-Banja Luka 1998.
16. Horvat Marijan/Bastajić Konstantin/Sirotković Hodimir, *Rječnik historije države i prava*, Informator, Zagreb 1968.
17. Imamović Mustafa, *Predavanja iz Opće historije države i prava i političkih institucija*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo 2005.

18. Karčić Fikret, *Komparativna pravna historija*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo 2011.
19. Kurtović Šefko, Magna Carta i njena ustavno-pravna analiza, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, god. XXII, br.3/1972.
20. Kurtović Šefko, *Opća povijest države i prava, I-II*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1987- 1990.
21. Le Goff Jacques, *Civilizacija srednjovjekovnog Zapada*, Zagreb 1998.
22. Leksikon des Mittelalters, I, Munchen und Zurich, 1986.
23. Maitland, F.W., *The Constitutional history of England*, London 1951.
24. Maršavelski Aleksandar, *Magna Carta i počeci engleske ustavnosti*, Pravnik, Zagreb, 40, 2/83., 2006., 105- 122.
25. Papo Elizar, *Judaizam i ljudska prava*, Sarajevo 1998
26. Paund Rosko, *Jurisprudencija I* (prev. Đ. Krstić), Službeni list SRJ, Beograd-Podgorica 2000.
27. Samardžić Đorđo, *Opšta istorija države i prava*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo 1978.
28. Stanojević Obrad, *Istorija političkih i pravnih institucija*, Pravni fakultet u Beogradu, Beograd 1988.
29. Šarkić Srđan/Popović Dimitrije, *Veliki pravni sistemi i kodifikacije*, Beograd 1993.
30. Tanović Rusmir, *Osnovi precedentnog prava- Common Law*, Zagreb 1998
31. The Cambridge Ancient History, 2.izd., Cambridge 1970- 2005.
32. The New Encyclopedia Britanica, Magna Carta-knj. XVI, London 1977.

Dževad Drino, Ph.D., full time professor
Faculty of Law, University of Zenica

Ajša Luković, Ph.B., assistant
Faculty of Law, University of Zenica

MAGNA CARTA LIBERTATUM AND THE ROOTS OF MODERN HUMAN RIGHTS

Summary: Magna Carta Libertatum was issued by King John of England in 1215 and represents a kind of turning point in history of law. The adoption of The Great Charter has limited the power of one monarch for the first time, more precisely the king, in favor of the inhabitants. Therefore, this act was base for the future development of international human rights law.

The paper tries to explain the historical background of the adoption of The Great Charter, the legal nature of the act, it's legal and political innovative ideas that it proclaims, and it's importance for today's position of international human rights law. The paper emphasis place of the fact that the hitherto disregarded opinions and needs of the inhabitants, followed by the failure of the English king, led to the limitation of the power of state and that this principle still exists today, in the modern age.

Keywords: Magna Carta Libertatum, The Great Charter, english law, modern human rights, international law of human rights, limitation of state power